

Datum van
inontvangstneming

:

24/09/2024

Zaak C-545/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 augustus 2024

Verwijzende rechter:

Tribunal Administrativo e Fiscal do Funchal (Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

9 augustus 2024

Verzoekende partij:

Utiledulci – Comércio Internacional e Serviços, Sociedade Unipessoal, Lda. – Zona Franca da Madeira

Verwerende partij:

Autoridade Tributária e Assuntos Fiscais da Região Autónoma da Madeira

[OMISSIS] Klacht tegen handelingen van het orgaan belast met de fiscale executie [OMISSIS]

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

[OMISSIS] I – Verwijzende rechter

Tribunal Administrativo e Fiscal do Funchal (bestuurs- en belastingrechter Funchal, Portugal) [OMISSIS]

II – Partijen

Utiledulci – Comércio Internacional e Serviços, Sociedade Unipessoal, Lda. – Zona Franca da Madeira [OMISSIS]

tegen

Autoridade Tributária e Assuntos Fiscais da Região Autónoma da Madeira [OMISSIS]

III – Voorwerp van het hoofdgeding en relevante feiten

1 – De Autoridade Tributária e Assuntos Fiscais da Região Autónoma da Madeira (dienst belastingen en fiscale zaken van de autonome regio Madeira; hierna: „belastingdienst”) heeft naar aanleiding van besluit (EU) 2022/1414 van de Commissie van 4 december 2020 betreffende steunmaatregel SA.21259 (2018/C) (ex 2018/NN) door Portugal ten uitvoer gelegd ten gunste van de vrijhandelszone van Madeira (Zona Franca da Madeira, ZFM) – Regeling III een fiscale executieprocedure ingesteld tegen Uitedulci – Comércio Internacional e Serviços, Sociedade Unipessoal, Lda. – Zona Franca da Madeira (hierna: „Uitedulci”), teneinde de aan deze vennootschap verleende staatssteun terug te vorderen.

2 – In het kader van deze fiscale executieprocedure voert de belastingdienst aan dat overeenkomstig het beginsel van voorrang van het Unierecht de bepalingen van het Portugese recht betreffende de mogelijkheid om de fiscale executieprocedure op te schorten door met name het stellen van een zekerheid, het indienen van een verzoek om ontheffing van zekerheidstelling of het in termijnen vereffenen van de schuld, in de onderhavige zaak niet van toepassing zijn.

3 – Naar aanleiding van deze procedure heeft Uitedulci bij deze rechter een rechtsvordering ingesteld waarin zij aanvoert dat de belastingdienst, op grond van het Portugese nationale recht, haar niet de mogelijkheid kan ontzeggen om de fiscale executieprocedure op te schorten door met name het stellen van een zekerheid, het indienen van een verzoek om ontheffing van zekerheidstelling of het in termijnen vereffenen van de schuld.

IV – Toepasselijke bepalingen van nationaal recht en Unierecht

Artikel 52 van de Lei Geral Tributária (algemene belastingwet)

„1 – De invordering van de belastingschuld wordt in het kader van de fiscale executieprocedure opgeschort in geval van betaling in termijnen of in geval van een klacht, beroep in rechte in eerste of tweede aanleg of bezwaar tegen de executie op basis van de onrechtmatigheid of invorderbaarheid van de schuld waarop de executie betrekking heeft, alsmede tijdens de geschillenbeslechtsprocedures uit hoofde van arbitrageverdrag 90/436/EEG van 23 juli 1990 ter afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen uit verschillende lidstaten.

2 – De executie wordt slechts opgeschort zoals bedoeld in het vorige lid indien een toereikende zekerheid wordt gesteld overeenkomstig de belastingwetgeving.

3 – De belastingdienst kan van de geëxecuteerde verlangen dat hij de zekerheid versterkt indien deze kennelijk ontoereikend is voor de betaling van de schuld waarop de executie betrekking heeft en eventuele verhogingen daarvan.

4 – De belastingdienst kan de geëxecuteerde op diens verzoek van zekerheidstelling ontheffen indien het stellen van de zekerheid hem onherstelbare schade zou toebrengen of in geval van een kennelijk gebrek aan financiële middelen, zoals blijkt uit de ontoereikendheid van de voor beslag vatbare vermogensbestanddelen voor de betaling van de schuld waarop de executie betrekking heeft en eventuele verhogingen daarvan, mits er geen ernstige aanwijzingen zijn dat de ontoereikendheid of het ontbreken van vermogensbestanddelen te wijten is aan opzettelijk wangedrag van de betrokken persoon.

[...].”

Artikel 169 van de Código de Procedimento e de Processo Tributário (wetboek fiscaal procesrecht)

„1 – De executie wordt opgeschort hangende een administratieve klacht of een beroep in rechte in eerste of tweede aanleg op basis van de rechtmatigheid van de schuld waarop de executie betrekking heeft, alsmede tijdens de geschillenbeslechtsprocedures uit hoofde van arbitrageverdrag 90/436/EEG van 23 juli 1990 ter afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen uit verschillende lidstaten of van een verdrag tot het vermijden van dubbele belasting, mits een zekerheid is gesteld overeenkomstig artikel 195 of overeenkomstig artikel 199, of mits het beslag de gehele schuld waarop de executie betrekking heeft en eventuele verhogingen daarvan verzekert, hetgeen door de bevoegde ambtenaar in het dossier moet worden vermeld.

2 – De executie wordt eveneens opgeschort indien, na het verstrijken van de termijn voor vrijwillige betaling, een zekerheid wordt gesteld voordat het overeenkomstige administratieve beroep of beroep in rechte is ingesteld, waarbij een verzoek moet worden ingediend waarin de aard van de schuld, de periode waarop de schuld betrekking heeft en de entiteit die de handeling heeft vastgesteld, zijn vermeld, alsmede het voornemen om een administratief beroep of beroep in rechte in te stellen teneinde de rechtmatigheid of de invorderbaarheid te laten onderzoeken van de schuld waarop de executie betrekking heeft.

3 – De executie wordt eveneens opgeschort, voor een periode van maximaal 120 dagen te rekenen vanaf het verstrijken van de termijn voor vrijwillige betaling, voor belastingschulden die het voorwerp uitmaken van fiscale executie en een waarde hebben van minder dan 5 000 (euro) voor natuurlijke personen of 10 000 (euro) voor rechtspersonen, ongeacht of een zekerheid is gesteld dan wel een verzoek is ingediend, totdat het desbetreffende administratieve beroep of beroep in rechte is ingesteld, en dit effect houdt op te bestaan vijftien dagen na de instelling van een dergelijk beroep, indien de desbetreffende zekerheid niet is gesteld en geen ontheffing van zekerheidstelling is verkregen.

4 – Het in lid 2 bedoelde verzoek leidt een procedure in die vervalt indien binnen de wettelijk bepaalde termijn geen overeenkomstig beroep is ingesteld met kennisgeving aan de met de executie belaste instantie.

5 – Zodra de in het vorige lid bedoelde procedure is beëindigd, wordt artikel 200, lid 2, toegepast.

6 – De executie wordt eveneens opgeschort totdat in de in de artikelen 90 en 90-A bedoelde procedure uitspraak is gedaan.

7 – Indien er geen zekerheid is gesteld, er geen sprake is van beslag of de in beslag genomen vermogensbestanddelen geen zekerheid vormen voor de schuld waarop de executie betrekking heeft en eventuele verhogingen daarvan, wordt de informatie over de bedragen van de schuld waarop de executie betrekking heeft en eventuele verhogingen daarvan beschikbaar gesteld op het webportaal voor financiën, met beperkte toegang die alleen is voorbehouden aan de geëxecuteerde, of via de met executie belaste instantie, en wordt de executie alleen opgeschort wanneer deze zekerheid daadwerkelijk wordt gesteld.

[...]

13 – Belastingplichtigen die in overeenstemming met dit artikel de opschorting van de fiscale executieprocedure hebben verkregen, worden geacht hun fiscale situatie te hebben geregulariseerd, onverminderd de bepalingen betreffende de ontheffing van zekerheidstelling.

[...].”

Artikel 199 van de Código de Procedimento e de Processo Tributário (met betrekking tot het verzoek om betaling in termijnen)

„1 – Indien nog geen zekerheid is gesteld, moet de geëxecuteerde samen met het verzoek een toereikende zekerheid aanbieden, in de vorm van een bankgarantie, een borgsom, een borgstelling of enig ander middel dat de schuldvorderingen van de executant kan waarborgen.

2 – De in het vorige lid bedoelde toereikende zekerheid kan, op verzoek van de geëxecuteerde en met instemming van de belastingdienst, ook bestaan in een vrijwillig pand- of hypotheekrecht, waarbij de bepalingen van artikel 195 van overeenkomstige toepassing zijn.

3 – Indien de geëxecuteerde van oordeel is dat aan de voorwaarden voor ontheffing van zekerheidstelling is voldaan, moet hij deze in het verzoek inroepen en bewijzen.

4 – Voor de toepassing van lid 1 is het beslag dat reeds is gelegd op de vermogensbestanddelen die nodig zijn ter verzekering van de betaling van de schuld waarop de executie betrekking heeft en eventuele verhogingen daarvan of

het beslag dat moet worden gelegd op de vermogensbestanddelen die daartoe binnen de in lid 7 vermelde termijn door de geëxecuteerde zijn aangewezen, toelaatbaar als zekerheid.

[...]

7 – De in lid 1 bedoelde zekerheden worden gesteld voor de gehele toegestane betalingstermijn, verlengd met drie maanden, en worden gesteld binnen 15 dagen na de kennisgeving waarin toestemming wordt gegeven voor de betaling in termijnen, behalve wanneer het gaat om een zekerheid die naar haar aard een verlenging van de termijn tot 30 dagen rechtvaardigt, die in uitzonderlijke omstandigheden met nog eens 30 dagen kan worden verlengd.

8 – Indien geen toereikende zekerheid wordt gesteld binnen de in het voorgaande lid bedoelde termijn, of indien binnen dezelfde termijn geen ontheffing van zekerheidstelling wordt toegekend, worden de gewone voorwaarden van de executieprocedure aangehouden, met name met het oog op de inbeslagneming van vermogensbestanddelen of rechten die toereikend worden geacht op grond van lid 4.

[...]

13 – De betalingen in termijnen die zijn vastgesteld krachtens een herstelplan in de context van een insolventieprocedure of een bijzondere revitaliseringsprocedure voor ondernemingen, een overeenkomst die wordt uitgevoerd in het kader van een buitengerechtelijke regeling voor het herstel van ondernemingen of onderhandelingen over het plan of de overeenkomst zijn niet afhankelijk van het stellen van aanvullende zekerheden.

14 – De zekerheden die op de datum van goedkeuring van de in het vorige lid bedoelde betaling in termijnen zijn gesteld, worden gehandhaafd tot het maximum van het bedrag waarop de executie betrekking heeft en worden jaarlijks verminderd met tweemaal het bedrag dat op grond van voornoemde betaalplannen daadwerkelijk in termijnen is betaald, op voorwaarde dat er geen nieuwe belastingschulden in gedwongen invordering zijn waarvan de executie niet wettelijk is opgeschort of waarvan de klacht- of beroepstermijn lopende is.

[...].”

Artikel 16, lid 3, van verordening (EU) 2015/1589

„Onverminderd een beschikking van het Hof van Justitie van de Europese Unie overeenkomstig artikel 278 VWEU, dient terugvordering onverwijld en in overeenstemming met de nationaalrechtelijke procedures van de betrokken lidstaat te geschieden, voor zover die procedures een onverwijld en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van het besluit van de Commissie toelaten. Daartoe nemen de betrokken lidstaten in geval van een procedure voor een nationale rechterlijke instantie alle nodige maatregelen, met inbegrip van

voorlopige maatregelen, waarover zij binnen hun nationale rechtsstelsel beschikken om dit doel te bereiken, onverminderd het Unierecht.”

Artikel 5 van besluit (EU) 2022/1414 van de Commissie van 4 december 2020

„1. De terugvordering van de in artikel 1 bedoelde steun geschiedt onverwijld en daadwerkelijk.

2. Portugal ziet erop toe dat dit besluit binnen acht maanden na de datum van kennisgeving ervan wordt uitgevoerd.”

V – Redenen waarom de verwijzende rechter twijfels heeft over de uitlegging of geldigheid van het Unierecht

Gelet op de feiten van de onderhavige zaak en overwegende dat in het Portugese recht niet is voorzien in een specifieke regeling voor de terugvordering van steun, noch in een regel die de toepassing uitsluit van de procedurele waarborgen waarin het Portugese belastingrecht voorziet in het geval van terugvordering van staatssteun, in het bijzonder in regels betreffende de opschorting van de fiscale executieprocedure, wenst deze rechter te vernemen welke uitlegging moet worden gegeven aan artikel 16, lid 3, van verordening (EU) 2015/1589 en artikel 5 van besluit (EU) 2022/1414 van de Commissie van 4 december 2020.

De vraag luidt met andere woorden of de onverwijld en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van het besluit van de Commissie, zoals de belastingdienst aanvoert, een verplichting inhoudt om de regels van het Portugese belastingrecht inzake de opschorting van de fiscale executieprocedure buiten toepassing te laten, dan wel, integendeel, of de belastingdienst de regels van het Portugese recht, en met name de regels inzake de opschorting van de fiscale executieprocedure, moet blijven volgen, ongeacht of het gaat om een besluit waarbij wordt gelast de steun onverwijld en daadwerkelijk terug te vorderen.

Het onderhavige verzoek om een prejudiciële beslissing is eveneens gebaseerd op het feit dat er bij de Tribunal Administrativo e Fiscal do Funchal meerdere zaken met betrekking tot deze kwestie aanhangig zijn, die evenwel onderling verschillen.

VI – Aard van de zaak

De onderhavige zaak is spoedeisend volgens het Portugese recht.

VII – Prejudiciële vraag

Moeten de uitdrukking „onverwijld en daadwerkelijke terugvordering” in artikel 5 van besluit (EU) 2022/1414 van de Commissie van 4 december 2020 en de uitdrukking „terugvordering [dient] onverwijld en in overeenstemming met de nationaalrechtelijke procedures van de betrokken lidstaat te geschieden, voor zover die procedures een onverwijld en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van het besluit van de Commissie toelaten” in artikel 16, lid 3, van verordening (EU)

2015/1589 aldus worden uitgelegd dat de regels van het Portugese recht inzake de procedurele waarborgen bij fiscale executieprocedures, en met name de regels inzake de opschorting van de fiscale executieprocedure, buiten toepassing moeten worden gelaten, of blijft de Autoridade Tributária e Assuntos Fiscais da Região Autónoma da Madeira (dienst belastingen en fiscale zaken van de autonome regio Madeira) verplicht om alle in het Portugese belastingrecht opgenomen procedurele waarborgen in acht te nemen, ongeacht of het de terugvordering van bij het besluit van de Commissie onrechtmatig verklaarde staatssteun betreft?

Funchal, 9 augustus 2024 [elektronische handtekening]

[OMISSIS] [Nationale procedure]

[OMISSIS] [Nationale procedure]

[OMISSIS]